

Dienst op zondag 13 november 2011 om 10:00 uur
in de Oude Kerk te Borne
Voorganger: ds. G.J.A. Veening

Lezingen zijn: 1 Tessalonicenzen 4:9-12 en Matteüs 25:31-46.

Preek:

Gemeente van onze Heer Jesus Christus.

Even een mooi reisje, een reisje door de tijd. Dat wordt misschien mogelijk, dus we proberen het maar, al is het in gedachten. Ik neem u mee naar het jaar 1825, samen met elkaar reizen we per trekschuit naar Amsterdam. Daarvandaan nemen we een boot die ons na geruime tijd afzet in Afrika. We gaan richting de Kilimanjaro, een hoge berg en het is warm. In het oerwoud verblijven we bij een vreemde stam, we leren langzaam maar zeker hun taal en vertellen hen over ons geloof. Want wij zijn zendelingen. Wij brengen op deze manier het evangelie naar die volken die daar nog niets van weten. Zending hoort al sinds het begin bij de kerk, al mag je wel zeggen dat de manier van zending-bedrijven door de eeuwen heen nogal is veranderd. In onze tijd is zending vooral gericht op het geloofsgesprek en is zending sterk verbonden met diaconaat, met werelddiaconaat. Hulp is er vooral op gericht dat de mensen daar geholpen worden hun eigen kracht te vinden en die te gebruiken. Je kunt voedselhulp geven, maar soms is het beter de mensen een hengel te geven zodat ze hun eigen vis kunnen vangen. Binnen de zending is er dus ook het geloofsgesprek, het gesprek over de dingen die je bewegen. Zo kan men kennis nemen van de drijfveren van de christen, kennismaken van het evangelie, zo kan men ook dat evangelie ter harte nemen. Maar altijd gekoppeld aan liefde. Zending met dwang werkt van geen meter. Zending mag ook gekoppeld zijn aan compassie, aan medeleven. Jesus vertelt over toekomst, over de komst van de mensenzoon en dan worden de mensen verdeeld in twee groepen. Links en rechts, schapen en bokken gescheiden. En de mensen rechts zijn hen die allerlei dingen gedaan hebben. Ze hebben voedsel gegeven aan wie honger had, drinken aan wie dorst had, mensen gekleed, vreemdelingen opgenomen, zieken bezocht en ook gevangenen. Zes werken van barmhartigheid worden hier genoemd, want naar aanleiding van dit gedeelte kwam men in latere tijden tot de werken van barmhartigheid. Werken die je mocht doen, waartoe je wordt uitgenodigd en uitgedaagd. Zes werken van barmhartigheid. Er is ook nog een zevende werk van barmhartigheid, namelijk het begraven van de gestorvenen. Dit zevende werk is aan deze zes toegevoegd in een tijd dat de pest huishield. Werken van barmhartigheid, werken van compassie, werken die je doet als mens omdat je geraakt wordt door wat er om je heen gebeurt. En deze werken staan niet los van zending, zending kan de vorm aannemen van het doen van deze werken. Zending kan op die manier ver weg, maar ook gewoon dichtbij huis. Zending kan op die manier ook wederkerig zijn. Als jij degene bent die hulp ontvangt al is het maar tijdelijk, dan voel je als het goed is dat het met liefde gepaard gaat, dat het komt vanuit een beweging, iemand doet dat niet zonder daartoe gedreven te zijn. Werken van barmhartigheid, het is opvallend dat degenen die die werken hebben gedaan, de rechtvaardigen, dat zij zich niet of nauwelijks bewust zijn van wat ze hebben gedaan. Wanneer hebben wij u dan zus of zo meegemaakt? Wat je aan de onaanzienlijkste van mijn broeders of zusters hebt gedaan, dat heb je aan mij gedaan. Aan de onaanzienlijkste, in het verborgene ook waarschijnlijk, de onaanzienlijkste, degene die het laatst aan de beurt komt. Liefdewerken gebeuren vaak in het verborgene, niet alles wordt aan de grote klok gehangen of komt in de openbaarheid of op de voorgrond. Je kunt ook niet alles vertellen, zeker niet als het om werken van barmhartigheid gaan. Voedsel voor wie honger heeft. In onze tijd kennen we in onze samenleving de voedselbank. Mensen raken zo aan de grond dat ze bijna geen geld hebben om redelijk voedsel te kopen. Het is een schande dat zoiets plaatsvindt in een land dat tot de rijkste landen behoort, maar het is wel goed dat deze mensen geholpen worden. Maar het is ook correct dat het maar bij enkelen bekend is wie er gebruik maakt van de voedselbank. Veel gebeurt in het verborgene. Niet

altijd is hulp zo duidelijk als bijvoorbeeld bij Sintmaarten. Op 11 november is zijn dag en dan mag je terugdenken aan zijn daad van barmhartigheid. Hij nam zijn mantel, sneed die in twee helften en gaf de ene helft aan een bedelaar, de andere helft hield hij zelf. Grote hulp, tot de verbeelding sprekend, en duidelijk. Soms weet degene die hulp biedt zelf nauwelijks wat er is gebeurd. Dat geldt overigens ook voor pastoraat. Soms voert een mens een pastoraal gesprek terwijl hij of zij het zelf nauwelijks doorheeft. "Ik heb veel aan dat gesprek gehad" hoor je dan later. En dan denk je bij jezelf: "Wat was er ook alweer?", "Wat heb ik toen gezegd?", "Heb ik toen wel iets gezegd?" Wanneer heb ik u, mensenzoon, omstraald door luister en in gezelschap van alle engelen, dan gezien als de naakte, de vreemdeling, of hoe dan ook? Veel gebeurt in het verborgene, ook verborgen voor de mens die het doet. Minder verborgen voor de mens die het ontvangt. De rechtvaardigen staan rechts van de mensenzoon. Er is in dit verhaal ook een groep links. Die groep links komt er heel anders van af dan de groep rechts. De groep rechts neemt deel aan het koninkrijk, de groep links hoort het oordeel over zich afgeroepen. Dat oordeel gaat onder andere over een eeuwig vuur, een vuur bestemd voor de duivel en zijn engelen. Taal die dreigend over kan komen en in de geschiedenis dreigend overgekomen is. Een eeuwige bestraffing, zo wordt het genoemd. Ik denk dat het ook wel bijzondere mensen zijn die aan die linkerkant terechtkomen. Als je je hele leven lang ook nooit iets hebt gedaan voor je medemens, en daar komt het toch op neer, want ze hebben het aan de minsten, de minstaanzienlijken nog niet gedaan, dus helemaal niets, je moet toch behoorlijk egoïstisch zijn. Het doet mij denken aan iemand als Ebenezer Scrooge, de rijke vrek uit een mooi engels kerstverhaal. Een rijke vrek die alleen voor zichzelf leeft, maar tot inkeer komt. Als je nu je hele leven alleen en uitsluitend voor jezelf leeft, met totaal geen enkele compassie voor een medemens, ja dan loop je toch ook je eigen ondergang tegemoet. Als je als mens je laat beheersen door bijvoorbeeld hebzucht, als je als samenleving de hebzucht laat heersen, dan loop je je eigen ondergang tegemoet. Dan ga je op termijn failliet en dan niet eens financieel waarschijnlijk, maar wel op een andere manier. Dan ga je als land failliet en misschien niet eens financieel. Keihard kapitalisme brengt niet het heil, zoveel is wel duidelijk geworden in onze tijd. Het evangelie spreekt over liefde, over compassie, het evangelie spreekt over wegen die verder gaan ook al leken ze afgesloten, het evangelie spreekt over de mensenzoon in luister, die de mensen aanziet. En eeuwig vuur hoeft niet een vuur te zijn dat altijd brandt. Eeuwig is niet voor altijd en altijd, eeuwig is in het licht van de eeuwigheid. In het licht van de eeuwigheid gaat niets verloren dat uit liefde is gedaan. In het licht van de eeuwigheid mogen mensen in liefde brood en wijn delen, als antwoord op de liefde die uitging en uitgaat van die ene, die mensenzoon. In het licht van zijn zending.

Amen.